

NATIONAL
SCHOOL
OF PUBLIC
HEALTH
ATHENS SCHOOL
OF HYGIENE 1929-1994

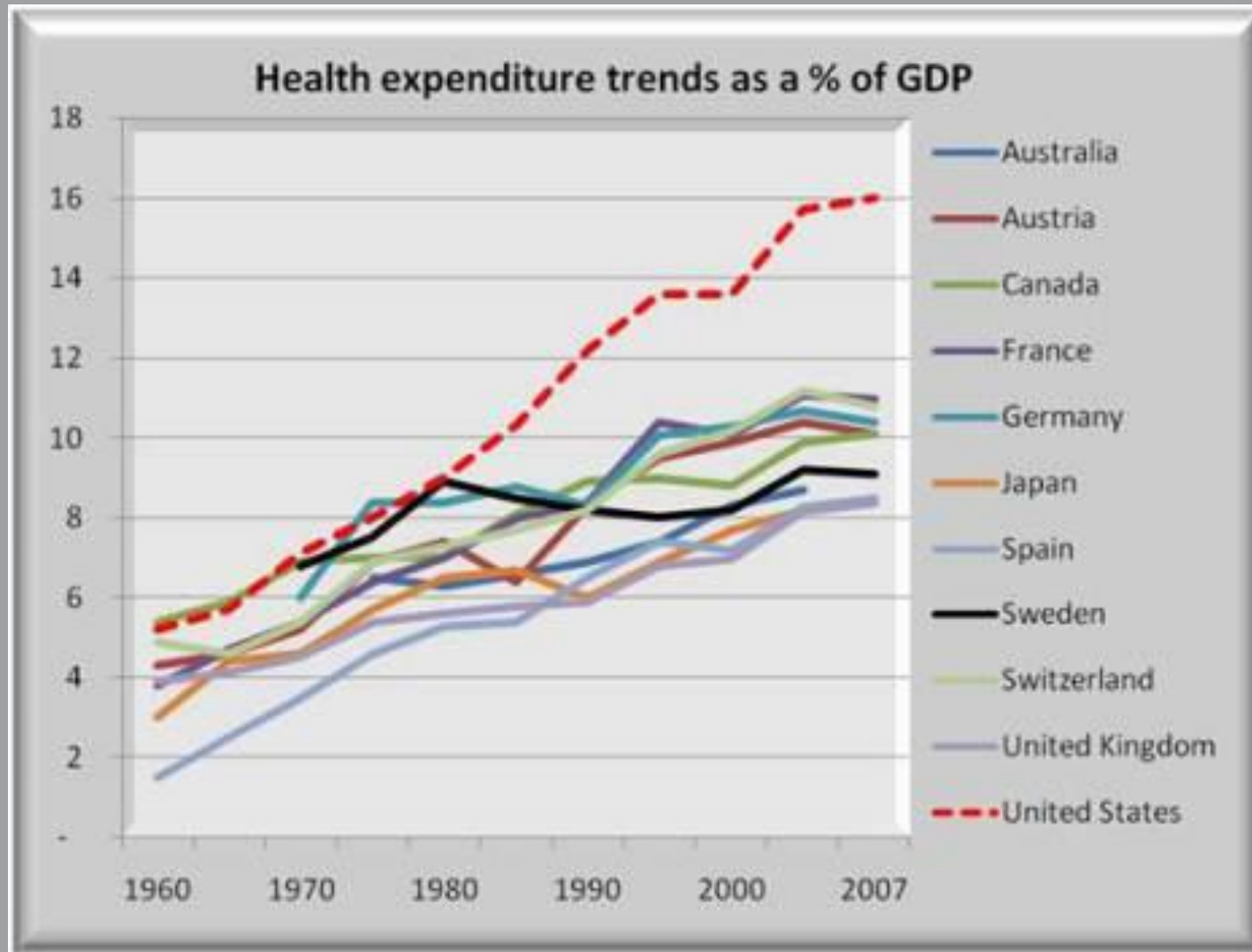

Τα συστήματα υγείας μπροστά στο φαινόμενο της γήρανσης του πληθυσμού

Κώστας Αθανασάκης BScHS, BScEcon, MSc, PhD, PD

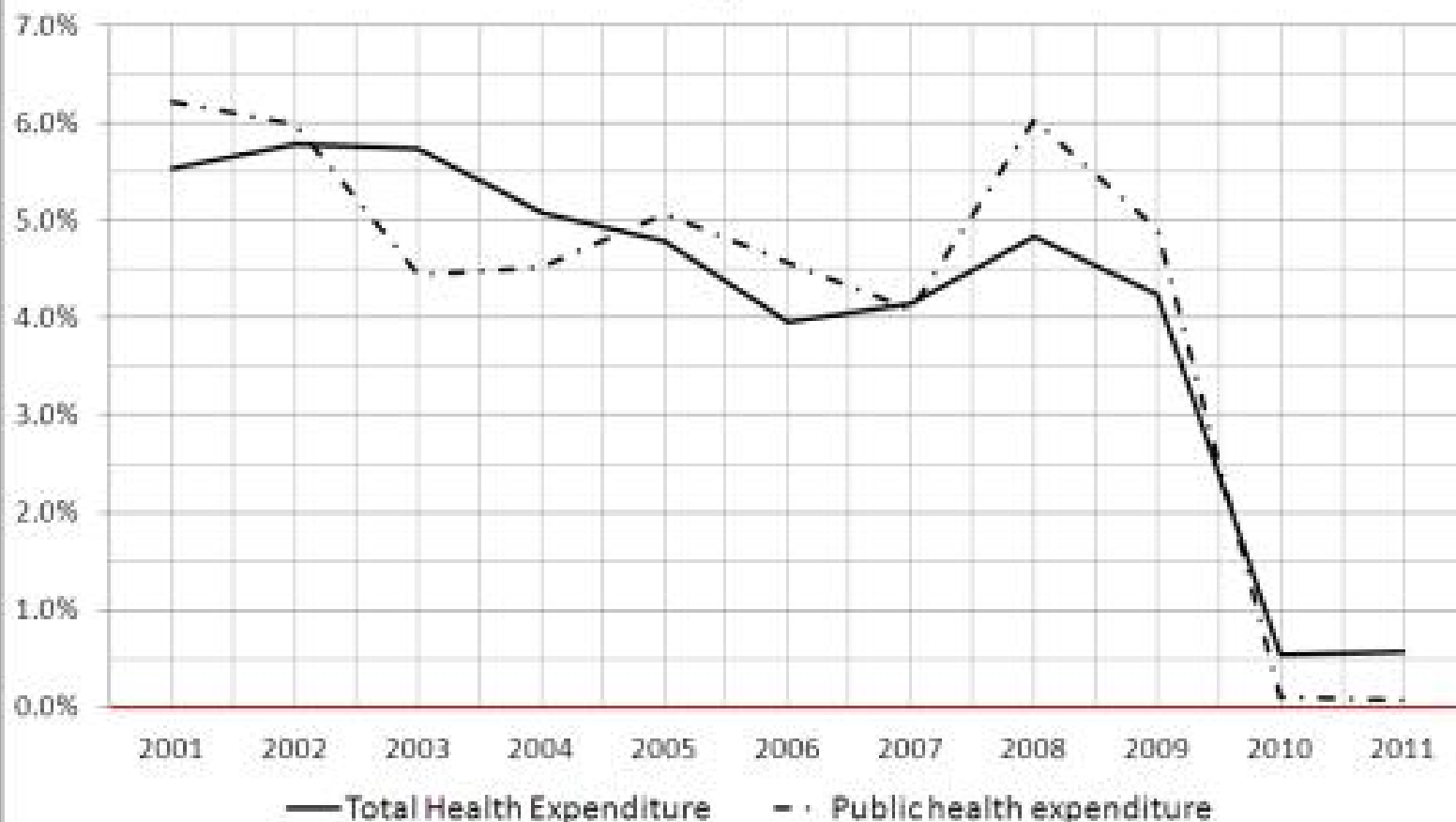
Τομέας Οικονομικών της Υγείας, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας

Εξέλιξη Δαπανών Υγείας στις χώρες του ΟΟΣΑ: η περίοδος της ανάπτυξης

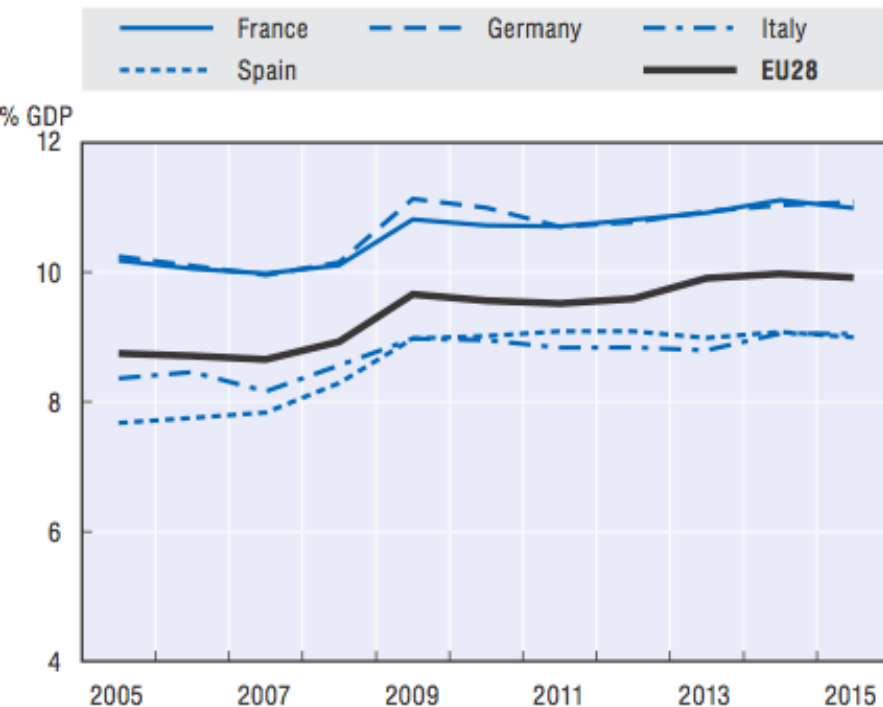
Εξέλιξη Δαπανών Υγείας στις χώρες του ΟΟΣΑ: η περίοδος της περιοριστικής πολιτικής

Average OECD health expenditure growth rates in real terms,
2000 to 2011, public and total

Δαπάνη υγείας: φτάσαμε σε plateau;

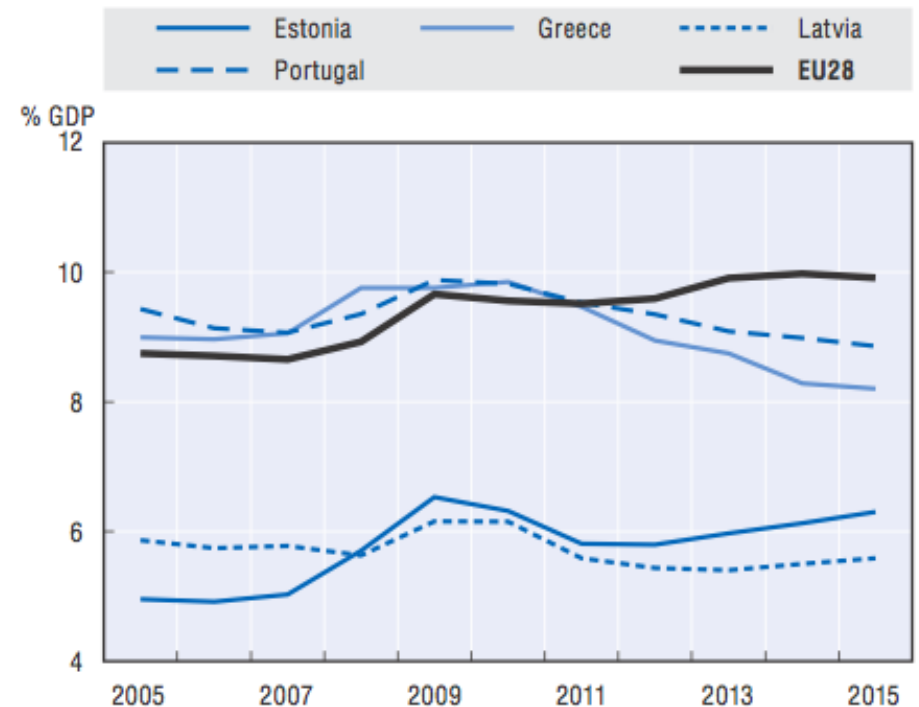
5.4. Health expenditure as a share of GDP, selected European countries, 2005-15

Source: OECD Health Statistics 2016; Eurostat Database.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888933429269>

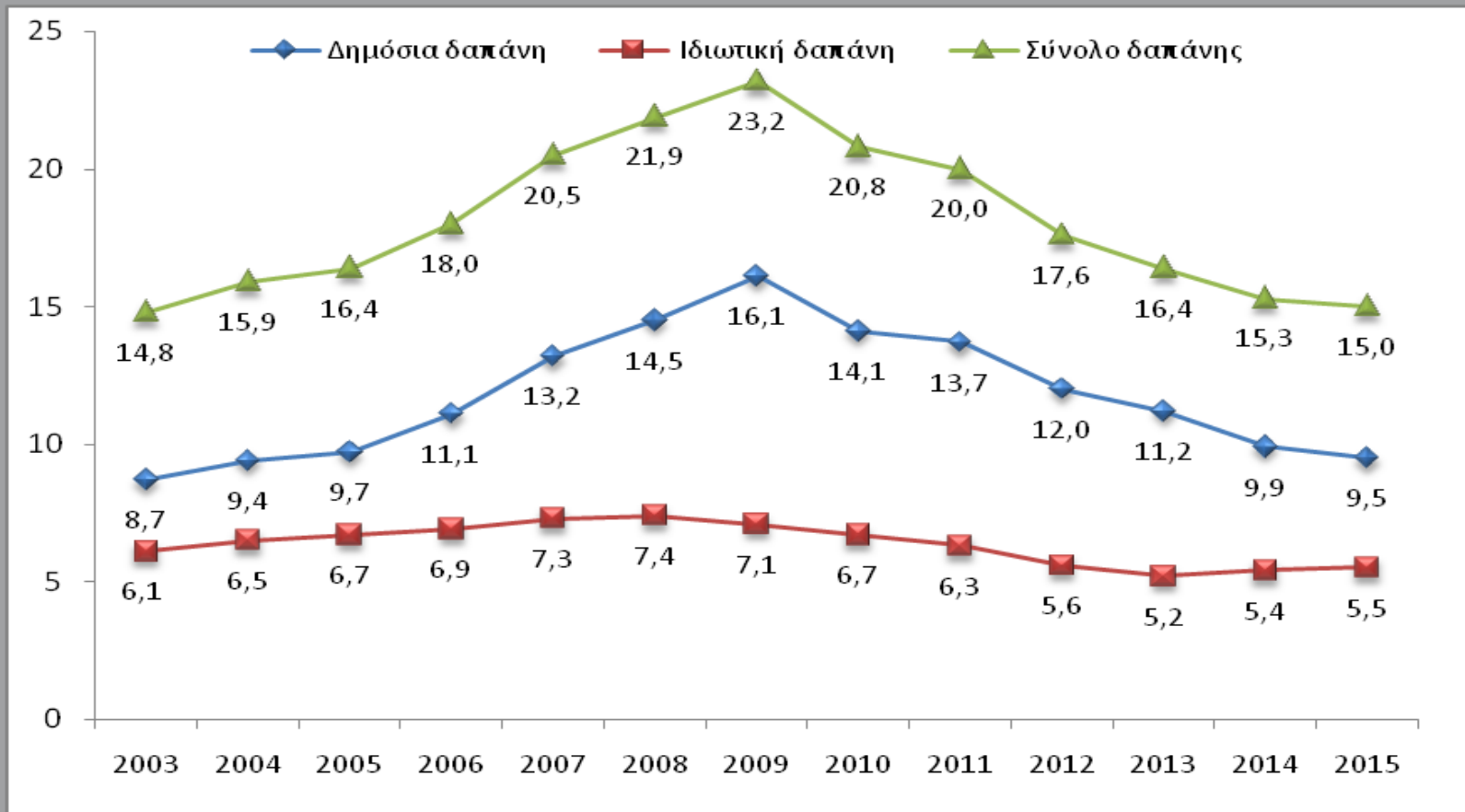
5.5. Health expenditure as a share of GDP, selected European countries, 2005-15

Source: OECD Health Statistics 2016; Eurostat Database.

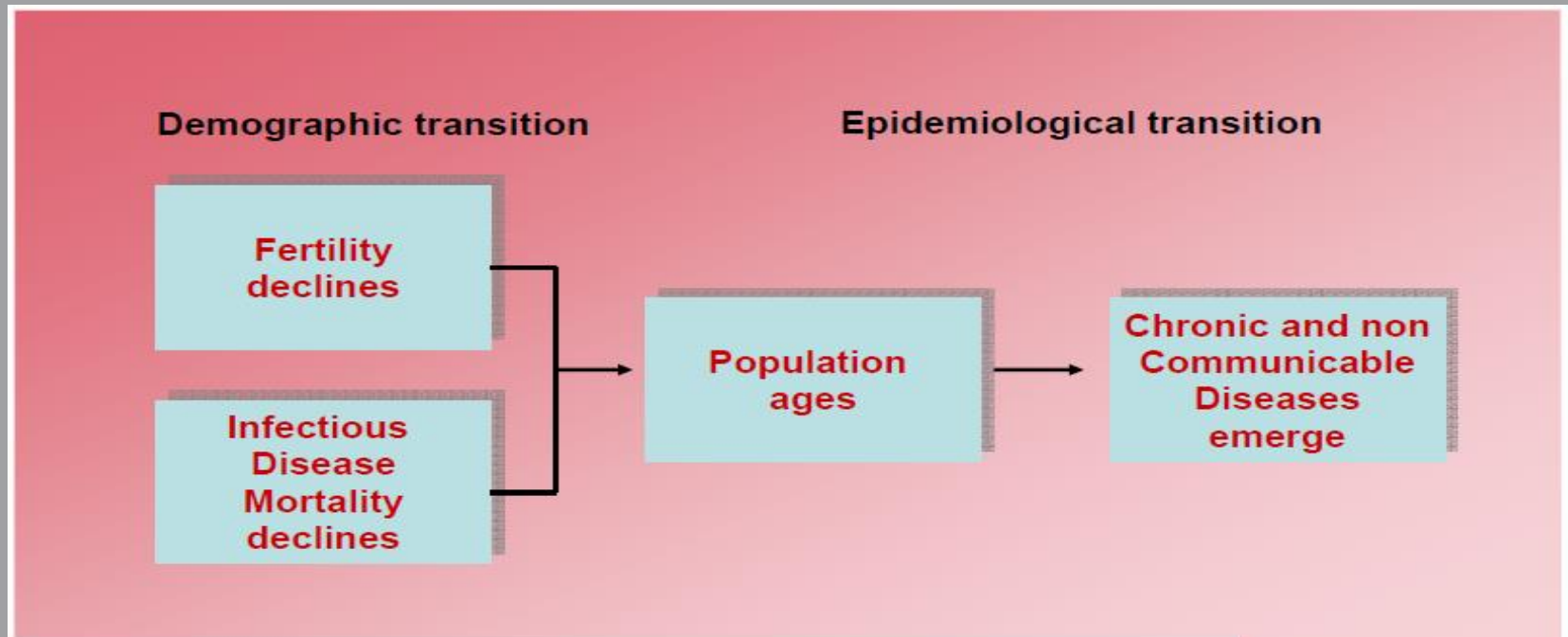
StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888933429274>

Δαπάνη υγείας: ειδικά για την Ελλάδα

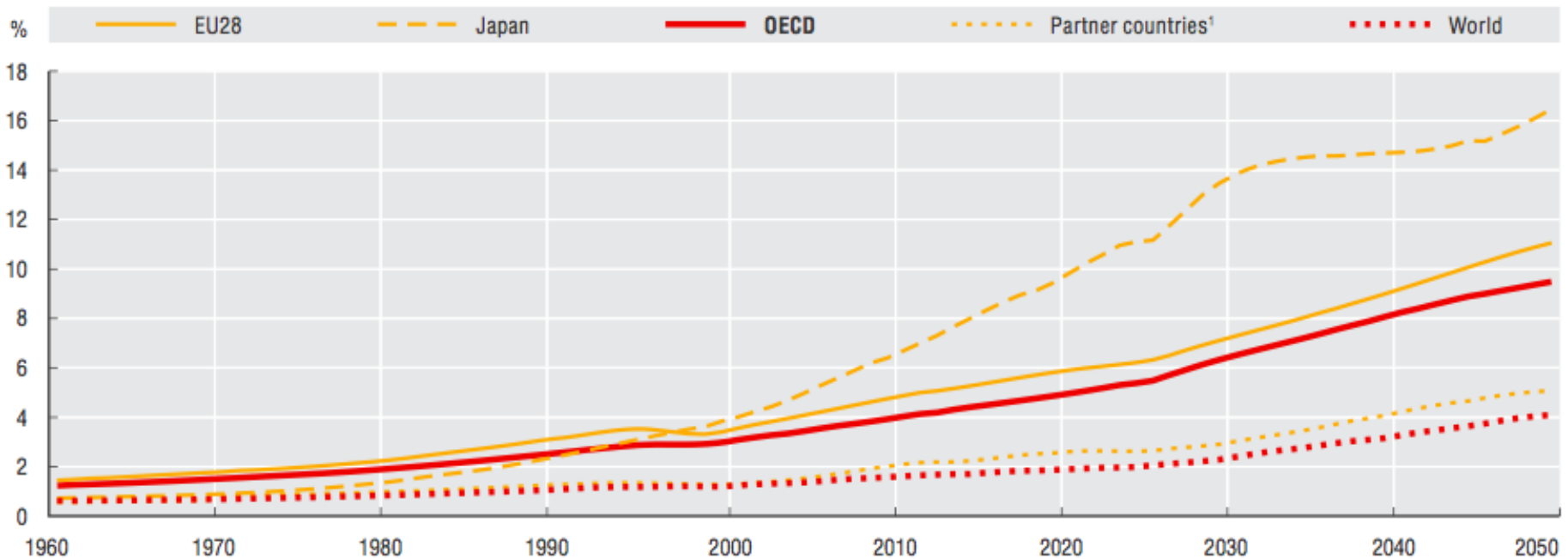
Πηγή: OECD (2015), Τομέας Οικονομικών της Υγείας, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας,
2013, 2014 : εκτιμήσεις,
2015 : προβλέψεις

Και από την άλλη πλευρά: η πίεση της επιδημιολογικής μεταβολής

Και από την άλλη πλευρά: η πίεση της δημογραφικής μεταβολής

11.2. Trends in the share of the population aged over 80 years, 1960-2050

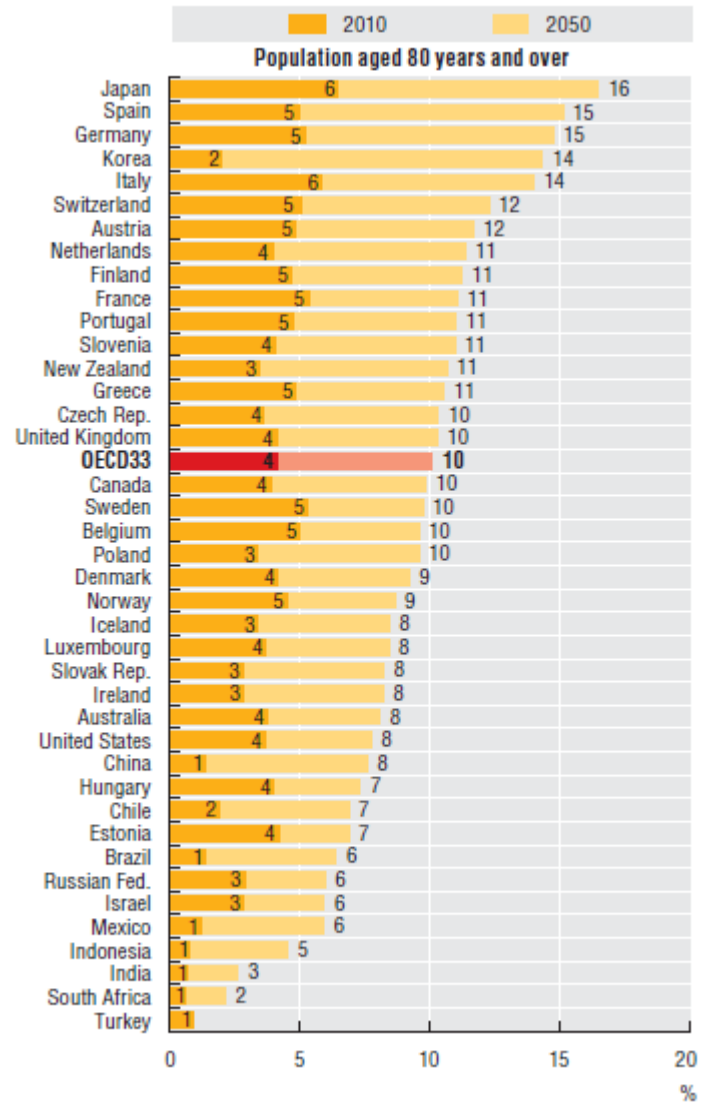
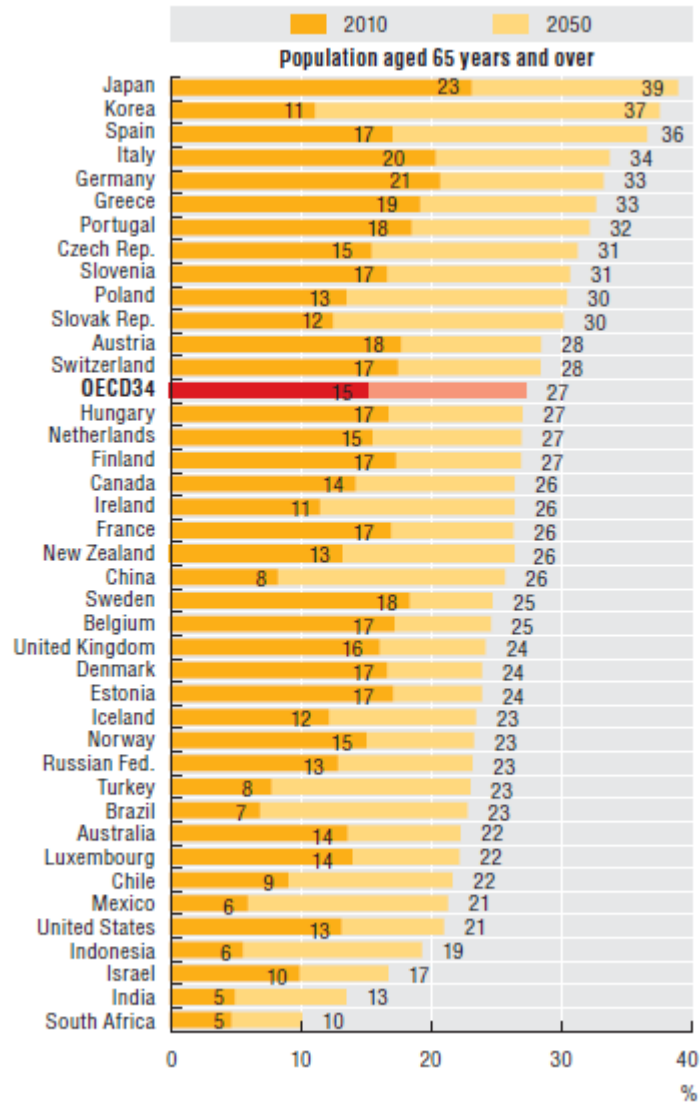
1. Partner countries include Brazil, China, India, Indonesia, Latvia, Lithuania, Russia and South Africa.

Source: OECD Historical Population Data and Projections Database, 2015.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888933281371>

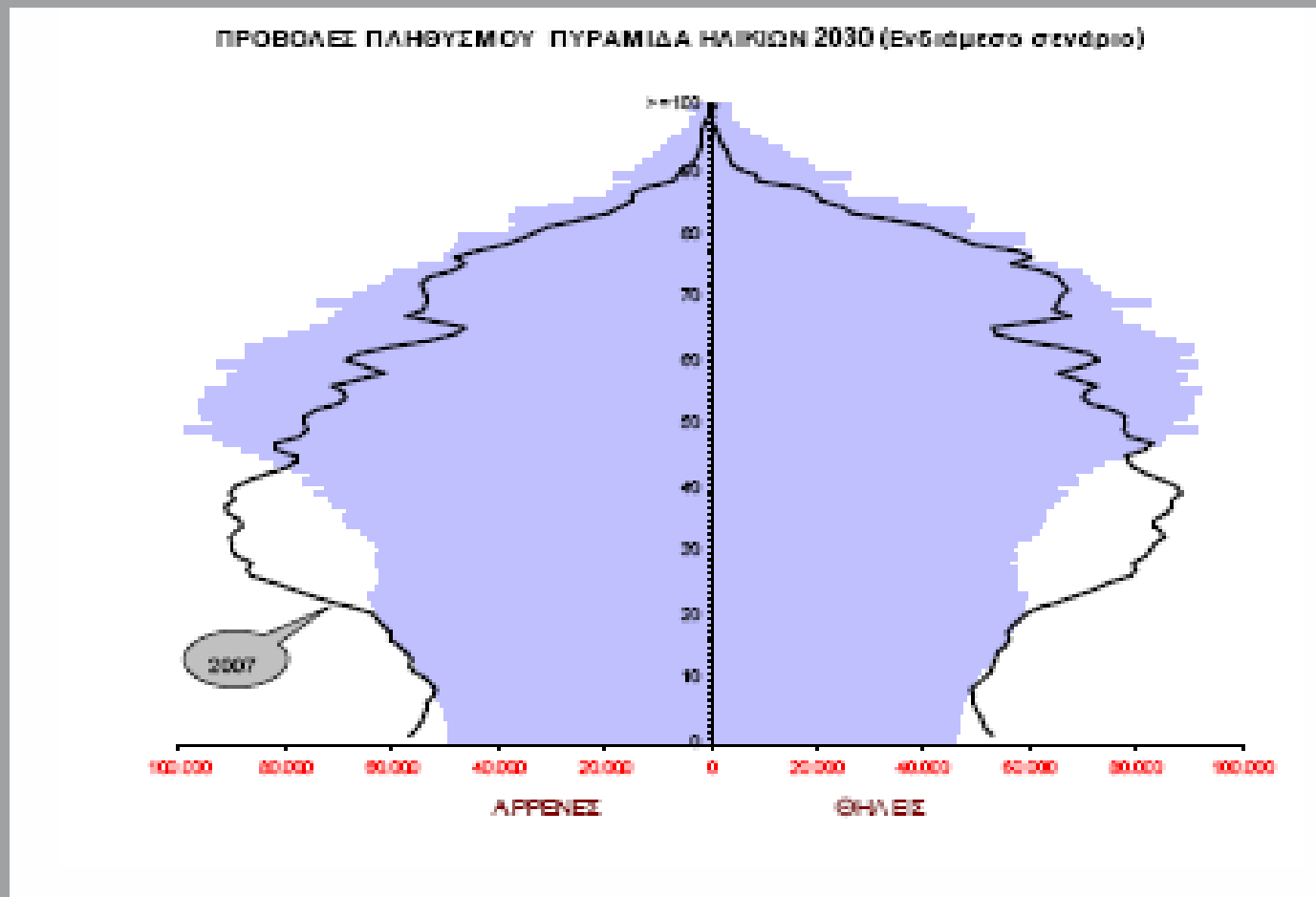
Ποσοστό των άνω των 65 στον πληθυσμό

8.1.1. Share of the population aged over 65 and 80 years, 2010 and 2050

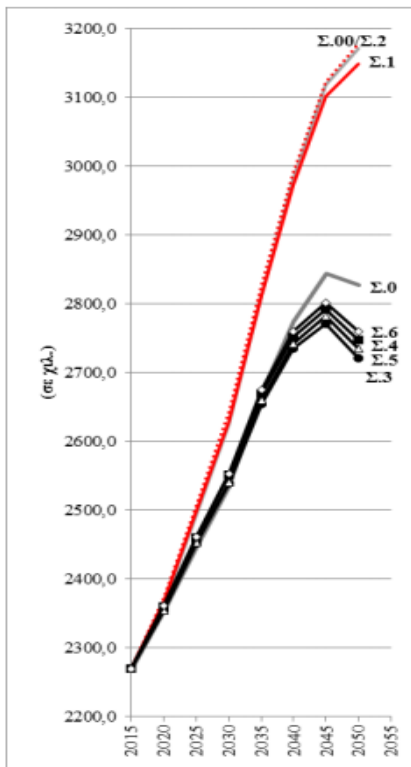
Source: OECD Historical Population Data and Projections Database, 2013.

Ηλικιακή πυραμίδα 2030 εκτιμήσεις στις αρχές της δεκαετίας (2010)

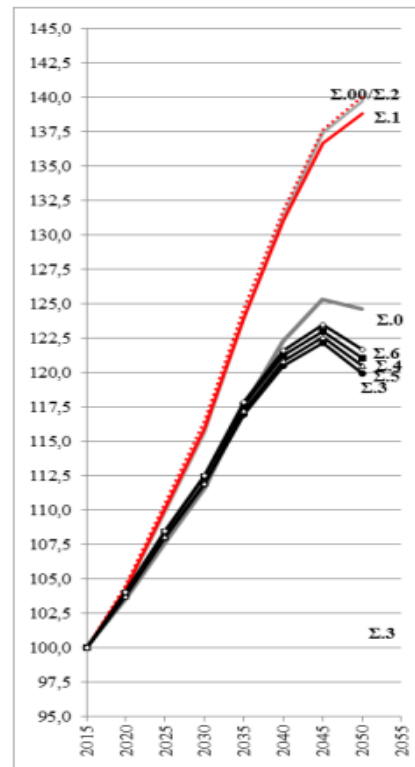

Τα σενάρια γήρανσης του Ελληνικού πληθυσμού αναθεωρούντα επί τα χείρω

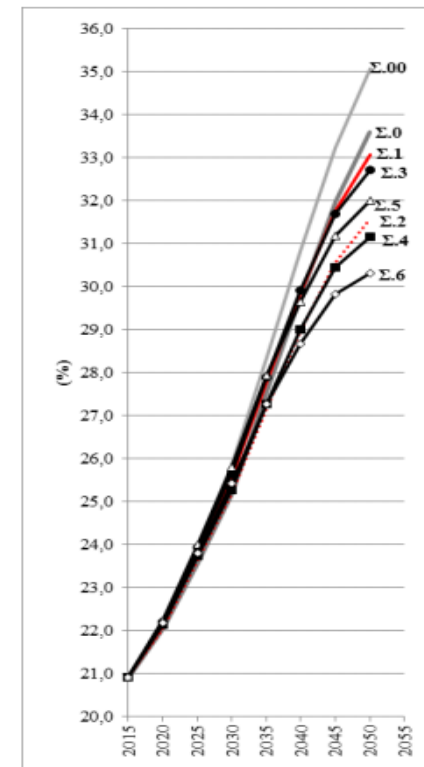
Γράφημα 14: Πληθυσμός 65+ ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 ανά σενάριο

Γράφημα 15: Εξέλιξη των 65+ ετών (βάση 100 την 1/1/2015) ανά σενάριο

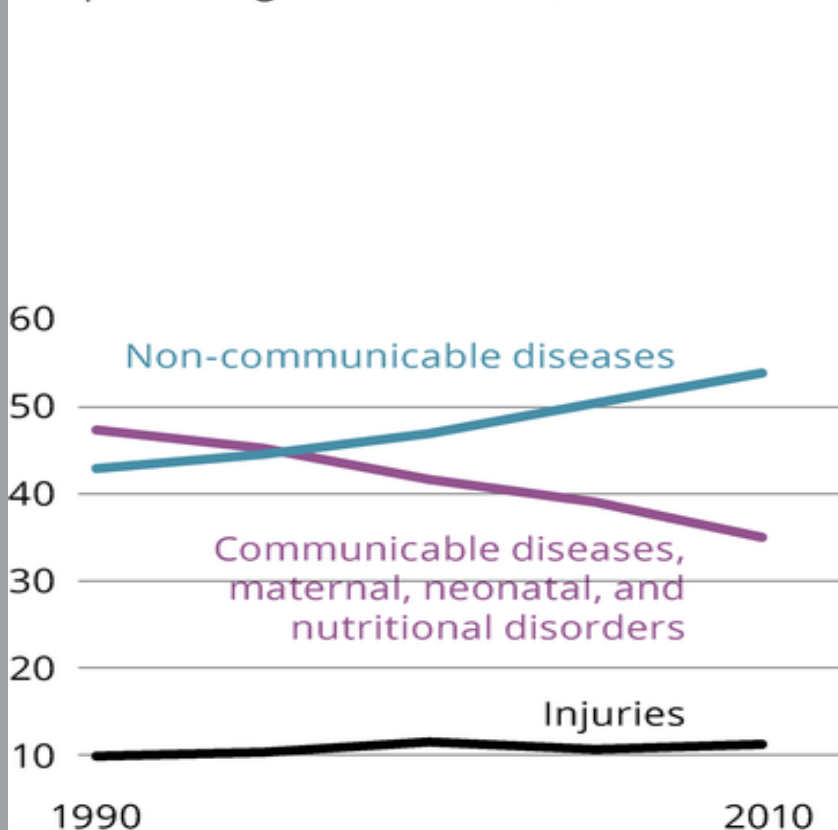
Γράφημα 16: Ειδικό βάρος των 65+ ετών (% επί του συνολικού πληθυσμού) ανά σενάριο

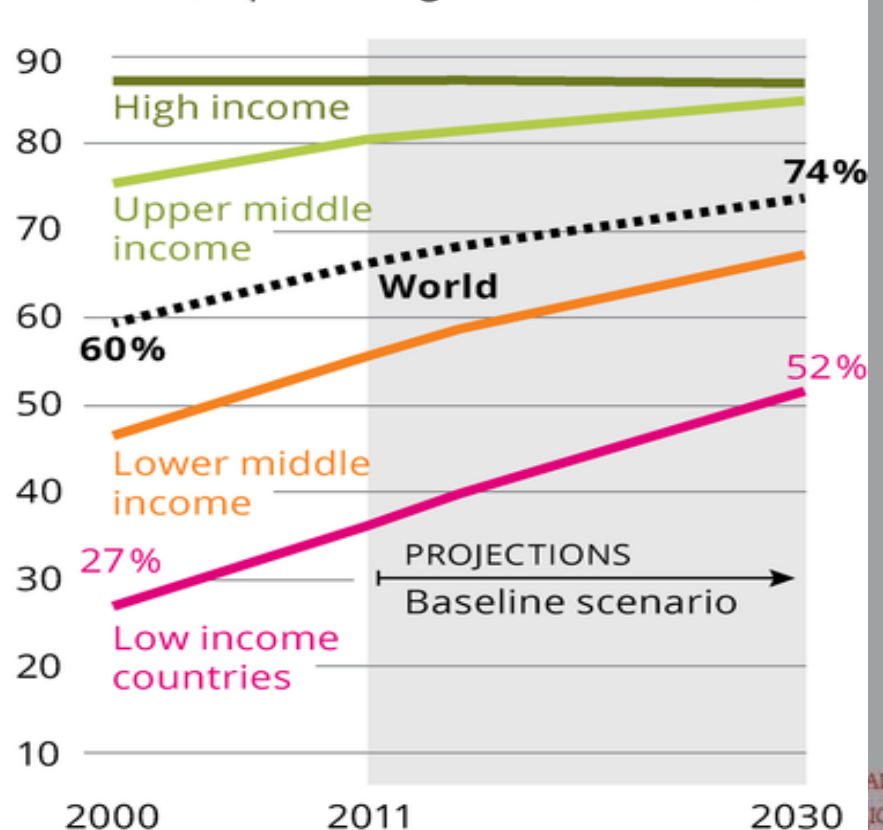
- Κοτζαμάνης και συν. 2016

Η πίεση από την πλευρά της επιδημιολογικής μεταβολής

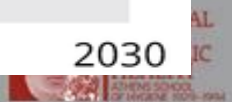
Loss of healthy life years (in percentage of total DALY)

Deaths related to non-communicable diseases (in percentage of total deaths)

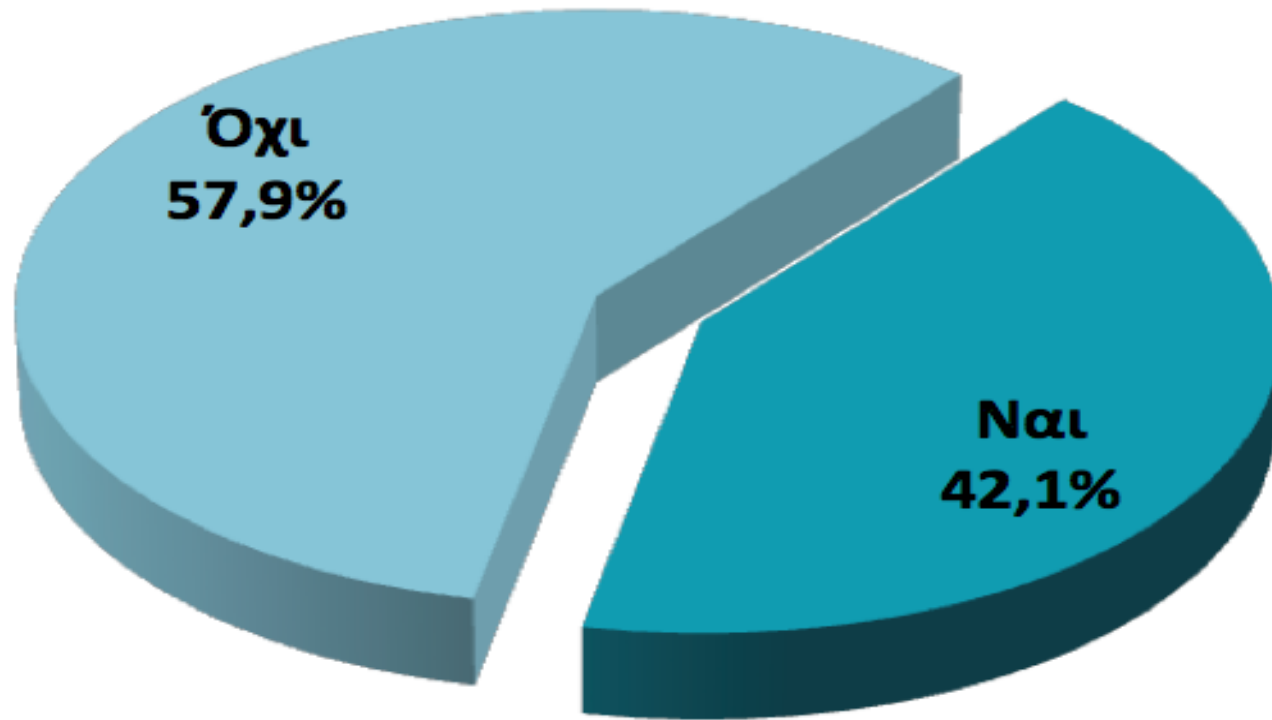
European environment agency 2015
(original data: IHME and WHO)

Η επιδημιολογική μεταβολή στην πράξη: δεδομένα από την Ελλάδα

Διάγνωση κάποιου χρόνιου προβλήματος υγείας

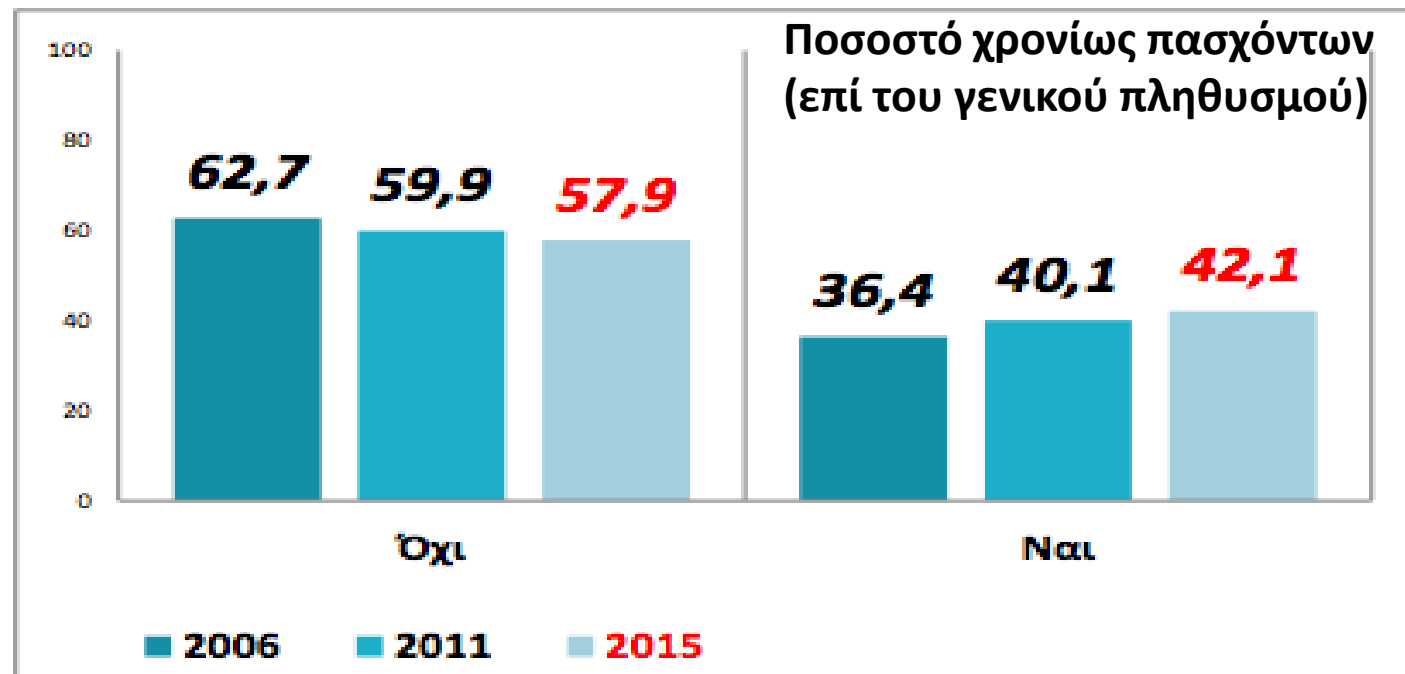
ΕΡΩΤΗΣΗ: Εσείς έχετε διαγνωστεί από ιατρό ότι πάσχετε από κάποιο χρόνια πρόβλημα υγείας;

- H+W survey, GR. Τομέας Οικονομικών της Υγείας, ΕΣΔΥ

Η επιδημιολογική μεταβολή στην πράξη: δεδομένα από την Ελλάδα

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ:

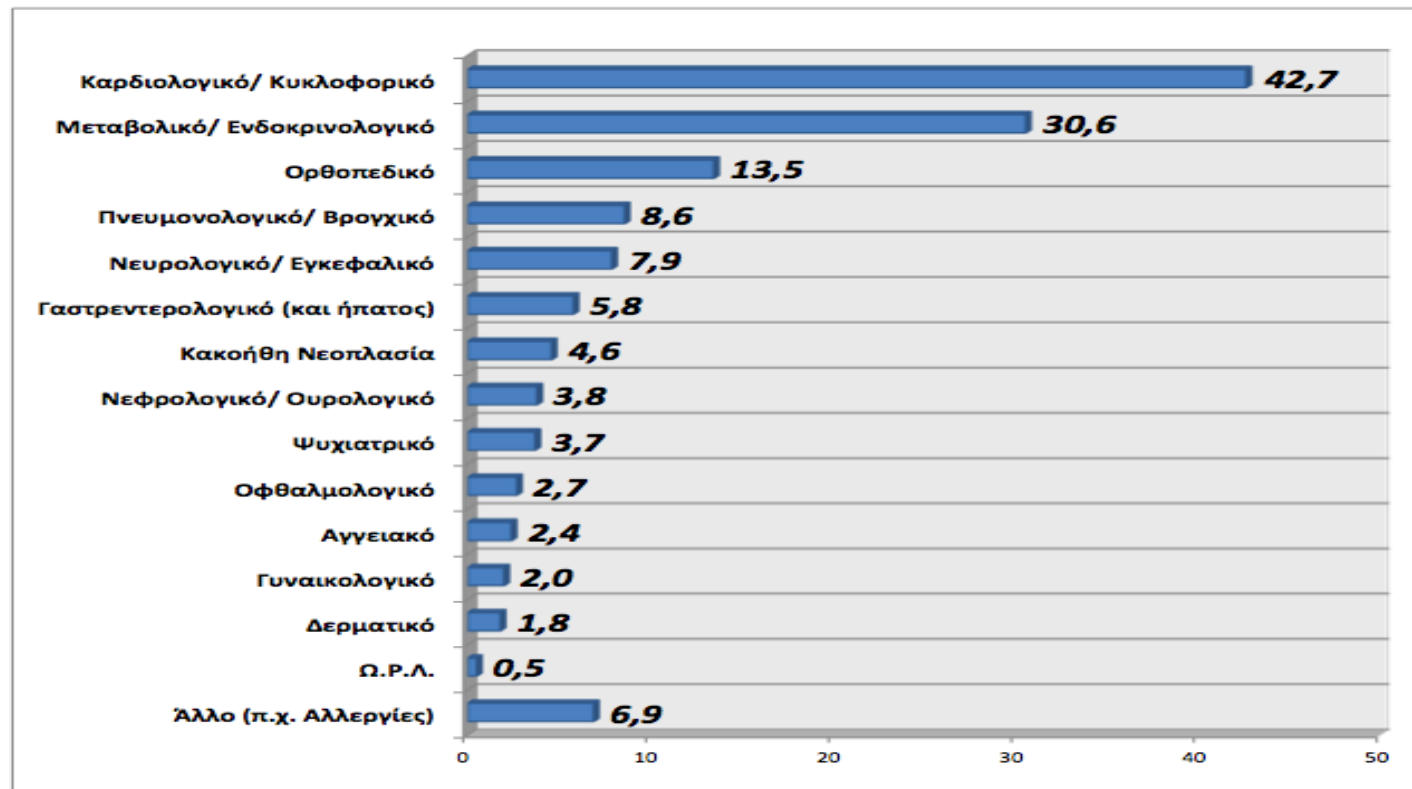
- Η+W survey, GR. Τομέας Οικονομικών της Υγείας, ΕΣΔΥ

Χρόνια νοσηρότητα στην Ελλάδα: χαρτογραφώντας το πρόβλημα

Σύστημα/ όργανο με χρόνια πρόβλημα υγείας

ΕΡΩΤΗΣΗ: Σε ποιο σύστημα/ όργανο αντιμετωπίζετε το χρόνια πρόβλημα;

(Βάση όσων απάντησαν ΝΑΙ στην ερώτηση «Εσείς έχετε διαγνωστεί από ιατρό ότι πάσχετε από κάποιο χρόνια πρόβλημα υγείας;», N=836 – Πολλαπλή επιλογή)

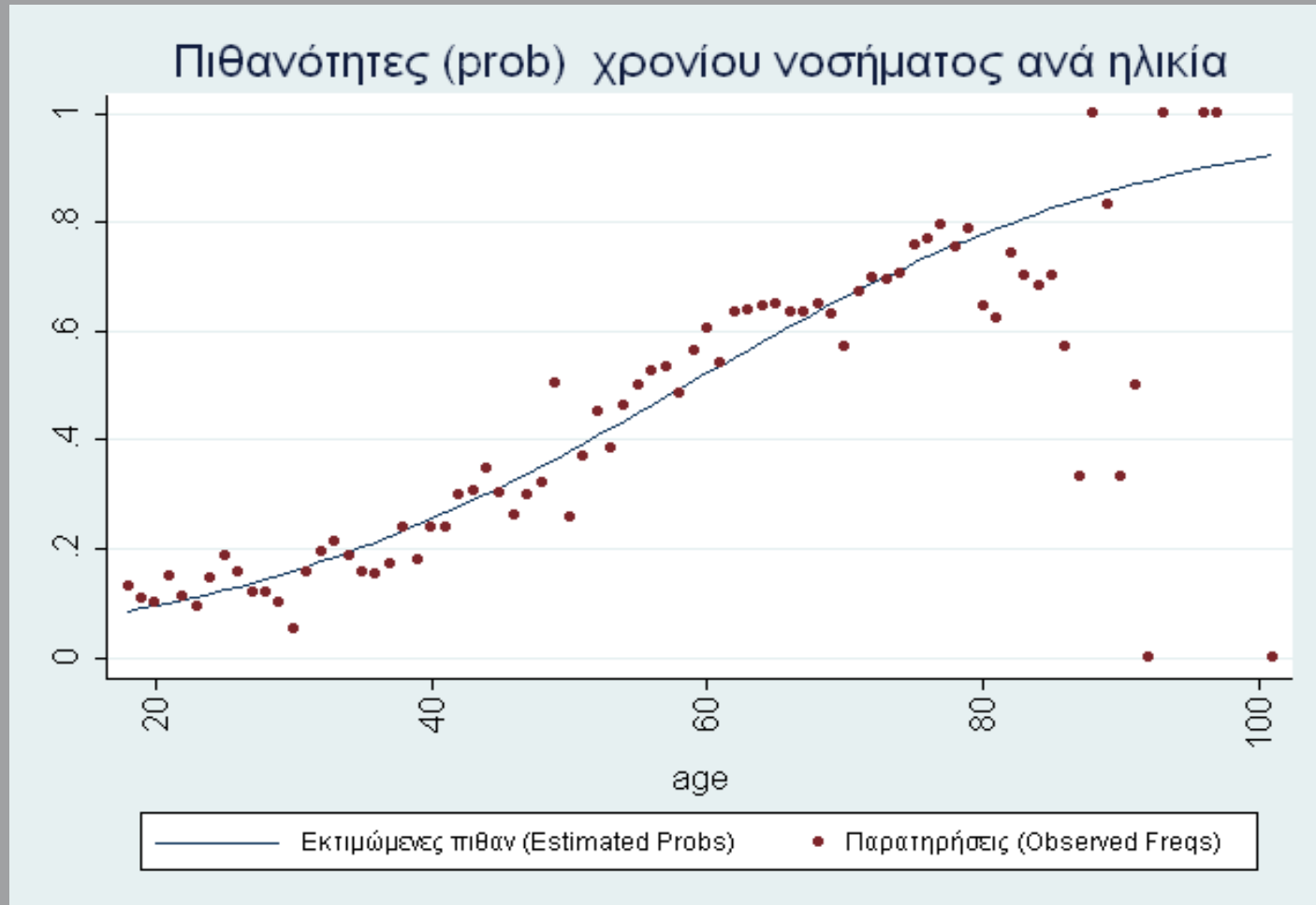
- H+W survey, GR. Τομέας Οικονομικών της Υγείας, ΕΣΔΥ

Χρόνια νοσηρότητα και πολυνοσηρότητα

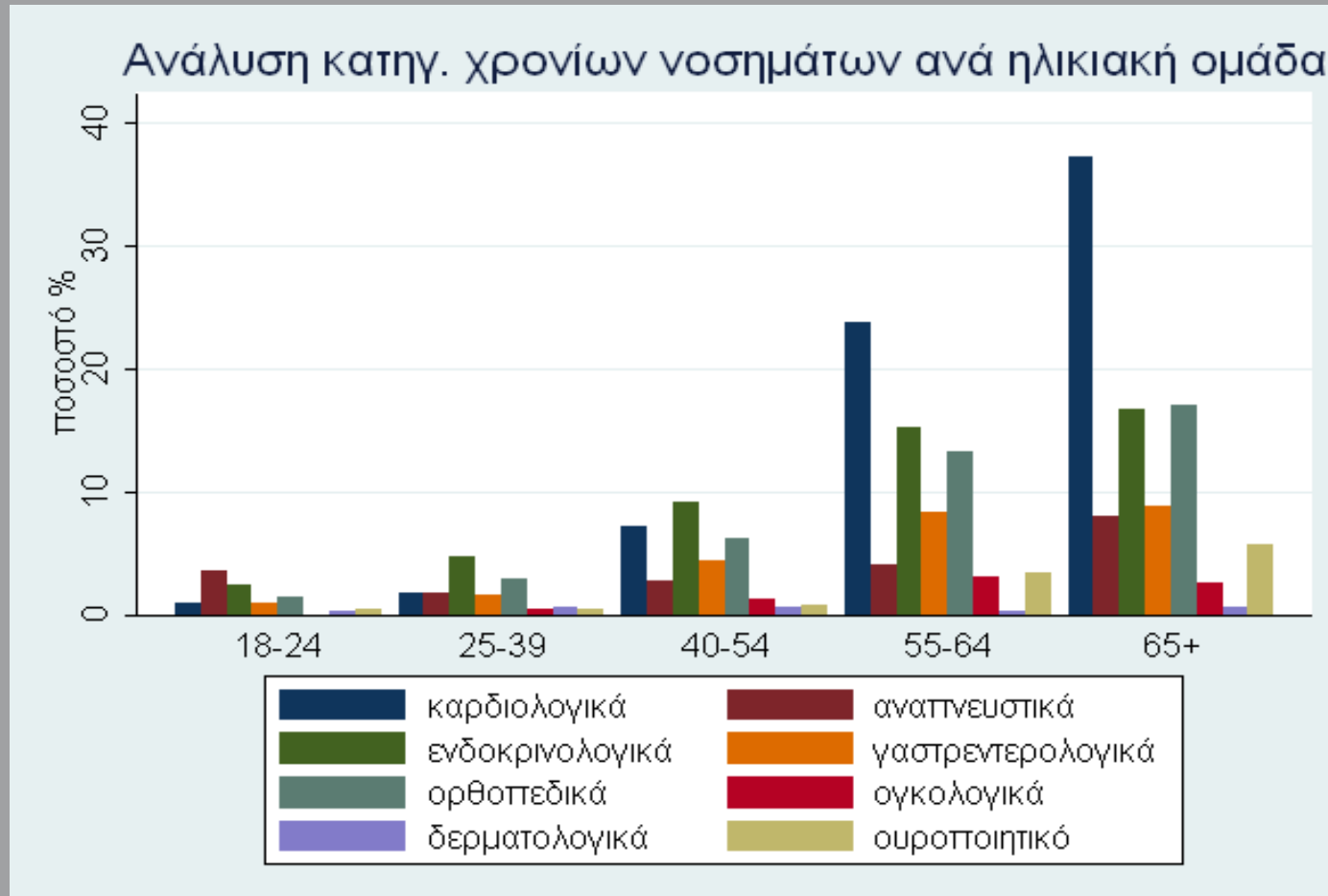
- Πολυνοσηρότητα: άνω του 50% των χρονίως πασχόντων πάσχουν από περισσότερα του ενός νοσήματα

Χρόνια νοσηρότητα και ηλικία: ένας δύσκολος συνδυασμός

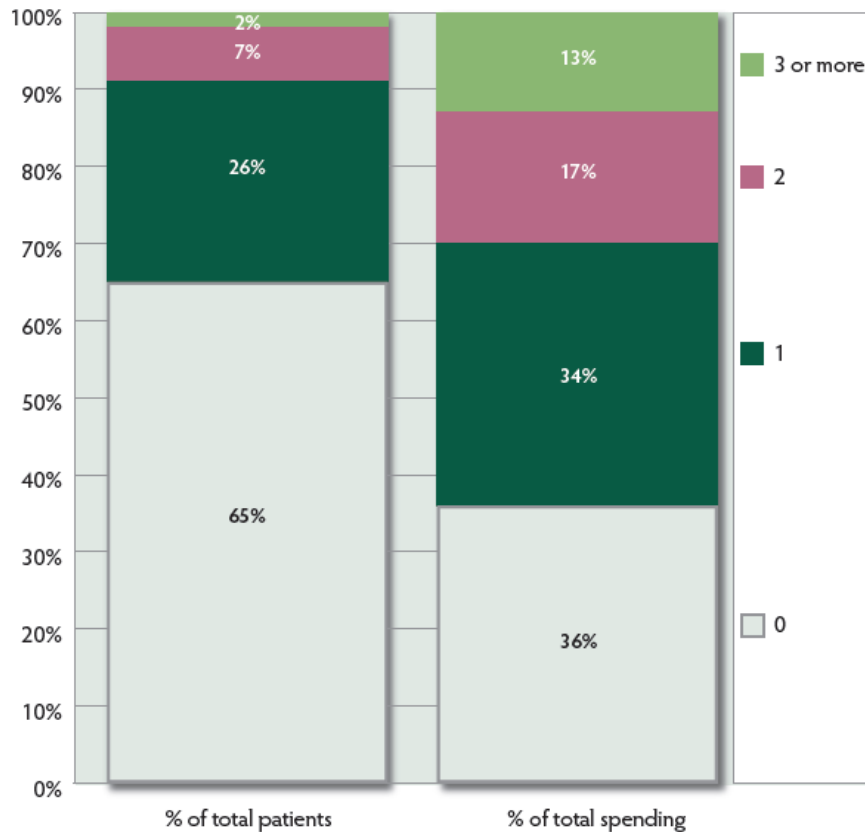

Χρόνια νοσηρότητα και ηλικία: ένας δύσκολος συνδυασμός

Χρόνια νοσηρότητα, ζήτηση υπ. υγείας και κόστος: ακόμα και στις παραγωγικές ηλικίες

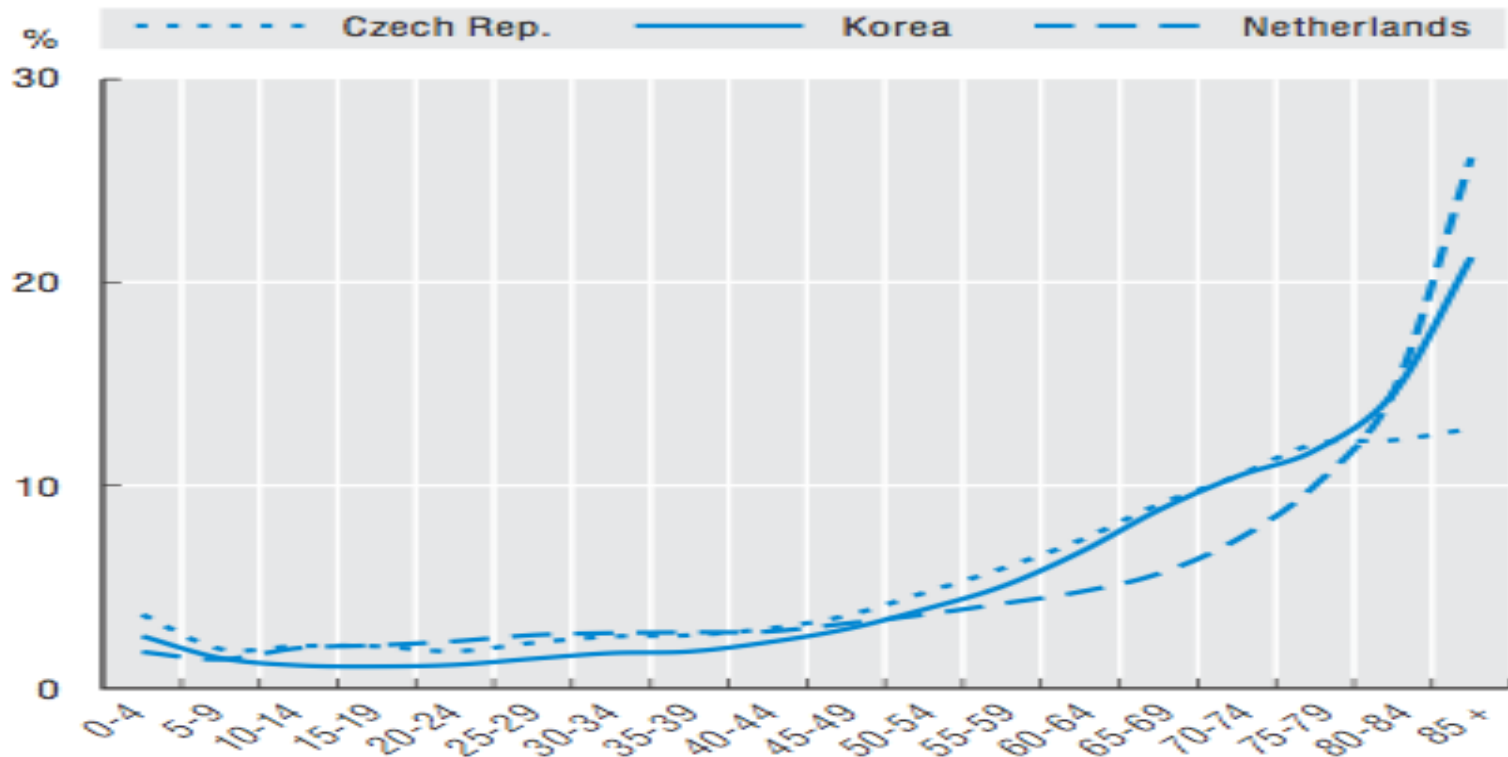
FIGURE IB4:2
Patients and Costs by Number of Chronic Conditions, Ages 18-64,
BCBSM, 2008

- Η χρόνια νοσηρότητα ευθύνεται για το 75% της δαπάνης υγείας
- Η μέση δαπάνη υγείας για έναν πάσχοντα με ΧΝ είναι 5 φορές υψηλότερη σε σχέση με έναν αντίστοιχο μη πάσχοντα (CDC 2007)

Ηλικία, χρόνια νοσηρότητα και κόστος: το απότοκο του συνδυασμού

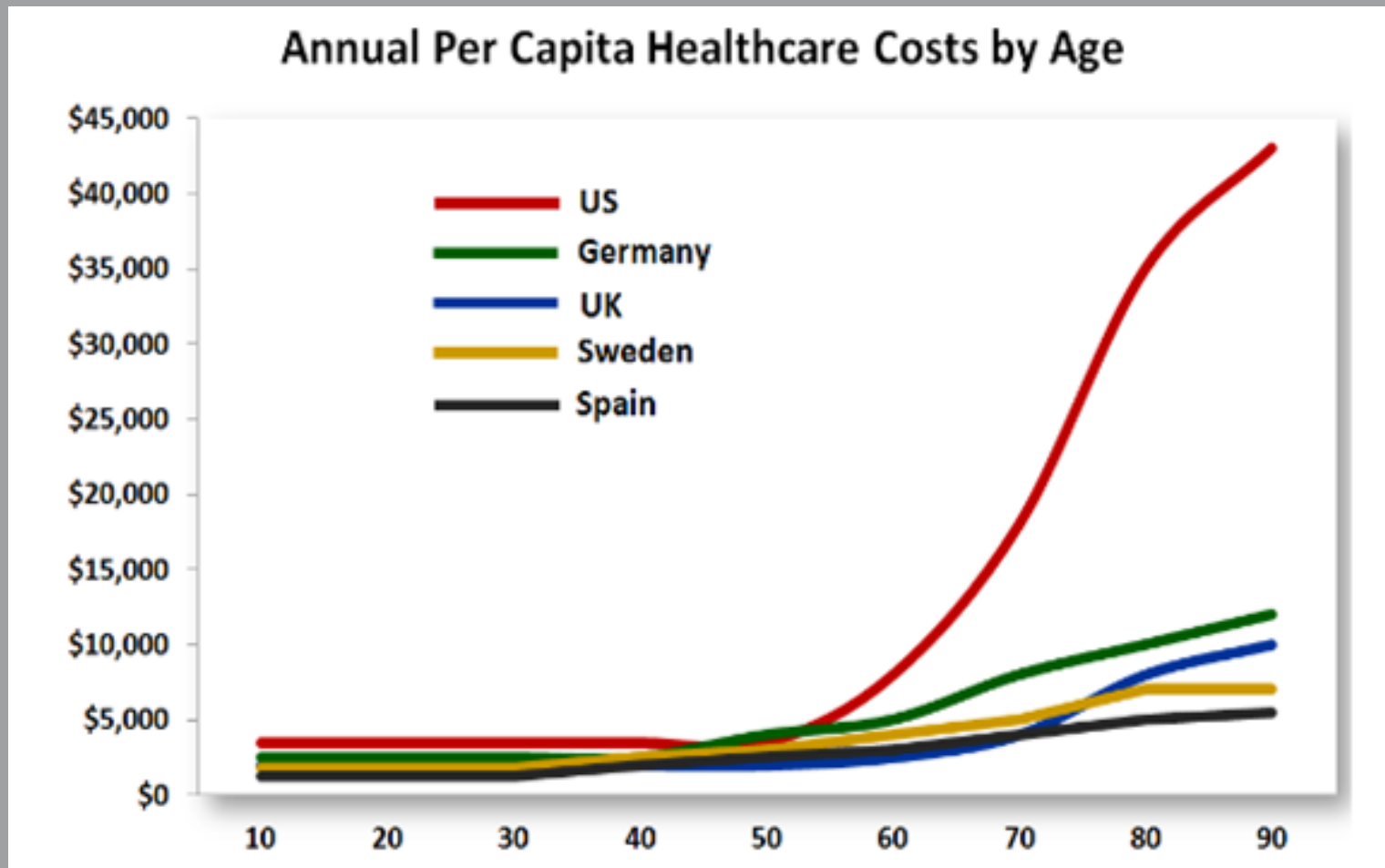
**9.13. Share of current health spending by age group, 2011
(or nearest year)**

Source: OECD Expenditure by Disease, Age and Gender Database.

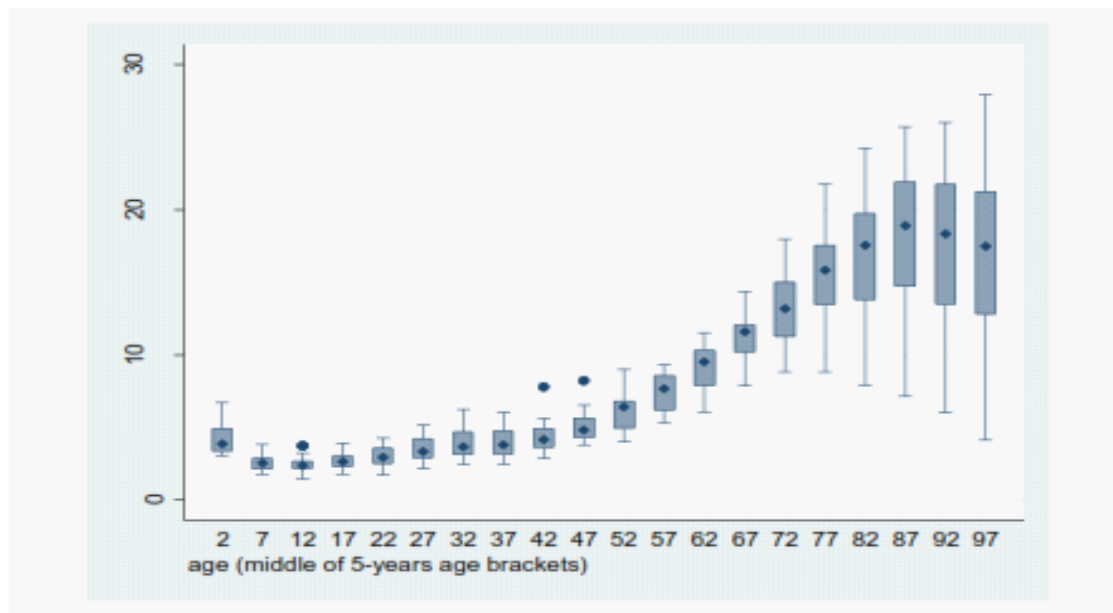
StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888933281298>

Ηλικία, χρόνια νοσηρότητα και κόστος: το απότοκο του συνδυασμού

Ηλικία, χρόνια νοσηρότητα και κόστος: το απότοκο του συνδυασμού

Δημόσιες Δαπάνες Υγείας ανά Ηλικιακή Ομάδα

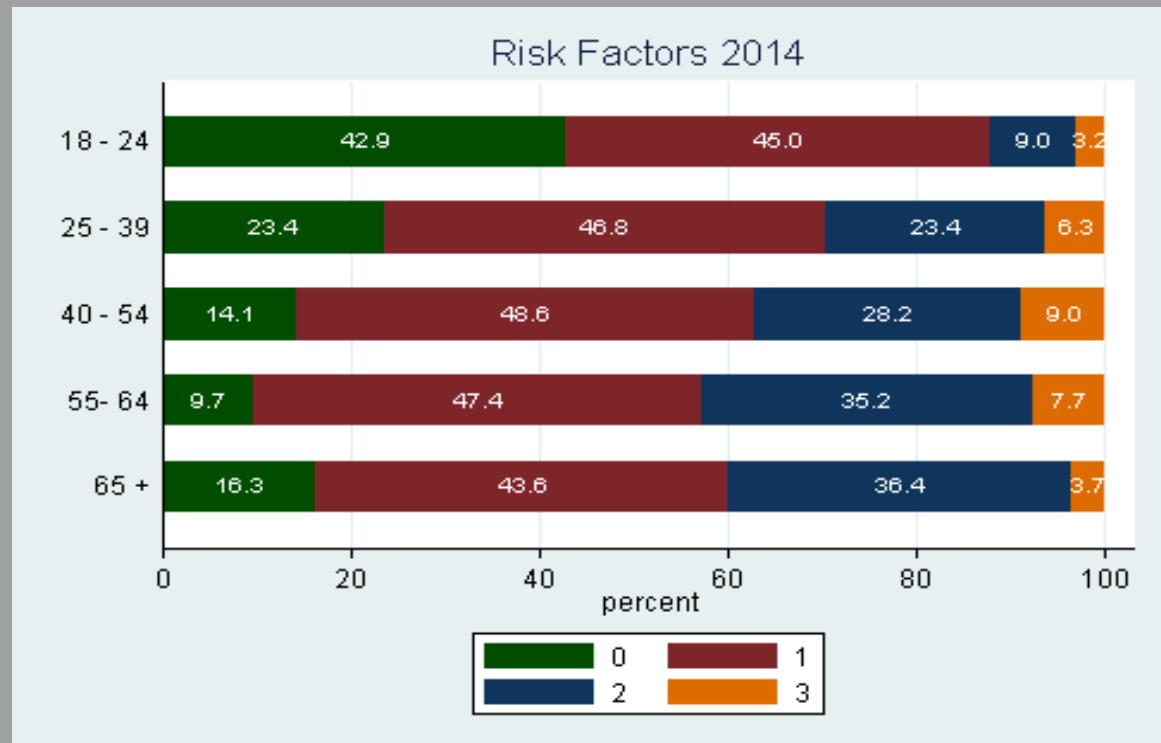

Πηγή: European Commission, 2009 Ageing Report: Economic and budgetary projections for the EU-27 Member States (2008-2060).
Christine de la Maisonneuve and Joaquim Oliveira Martins, OECD, 2012, PUBLIC SPENDING ON HEALTH AND LONG-TERM CARE: A NEW SET OF PROJECTIONS

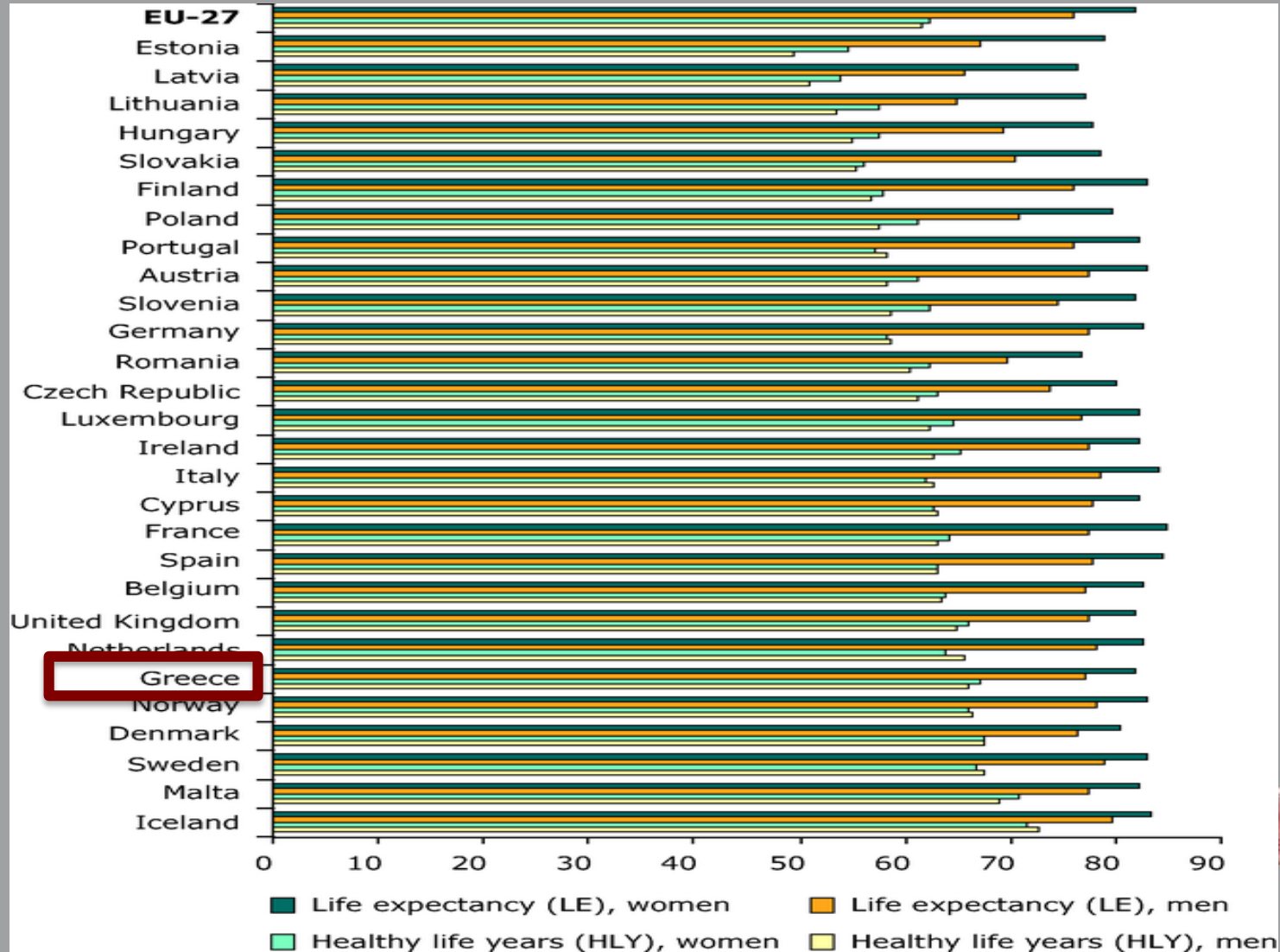
Χρόνια νοσηρότητα και ηλικία: δυσοίωνες προβλέψεις

- Οι νεότερες κοόρτες (προ των 65 ετών) δεν υιοθετούν «υγιεινές συμπεριφορές»
- Οι προβλέψεις για μελλοντική νοσηρότητα επιδεινώνονται

Παράγοντες κινδύνου
(κάπνισμα, φυσική
άσκηση, παχυσαρκία)
στον ενήλικο
πληθυσμό της
Ελλάδας (ΕΣΔΥ 2015)

Και εν τέλει, η διαφορά που κάνει τη διαφορά: life expectancy vs. healthy life expectancy

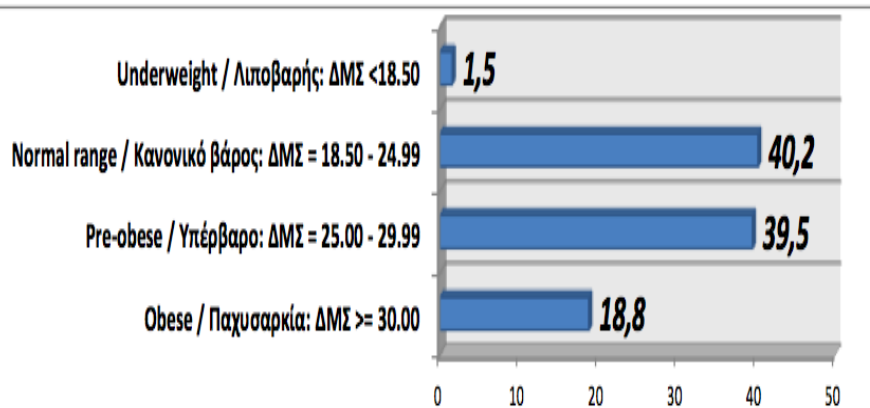
Πώς μπορούν να ανταποκριθούν τα
συστήματα υγείας στην πρόκληση της
γήρανσης;

Πώς μπορούν να ανταποκριθούν τα συστήματα υγείας στο φαινόμενο της γήρανσης;

- Υπό το πρίσμα των δεδομένων της βιβλιογραφίας, το ζήτημα είναι η εστίαση στο healthy life expectancy
 - “healthy ageing”
- Η διατήρηση της υγείας του πληθυσμού σε καλό επίπεδο συνεπάγεται θετικά αποτελέσματα σε όρους νοσηρότητας, δαπάνης υγείας και κοινωνικής ευημερίας
- Απαιτεί, όμως, μια ευρεία ομάδα παρεμβάσεων
 - Ενδεικτικές προσεγγίσεις:

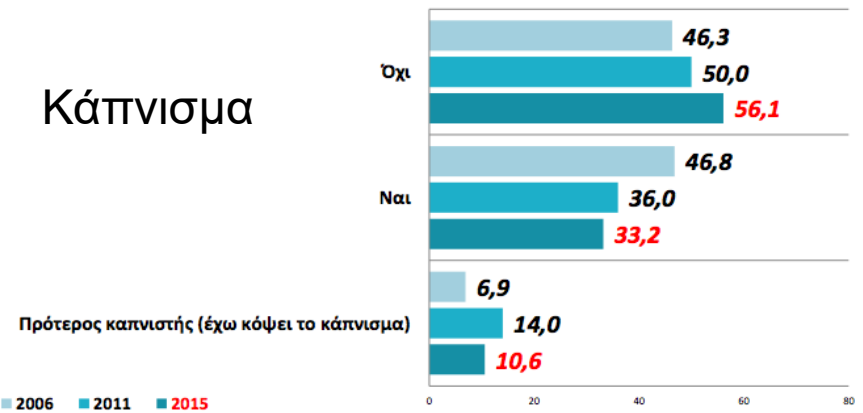
1. Εστίαση στους πρωτεύοντες παράγοντες κινδύνου

Δείκτης Μάζας Σώματος / Συνοπτικός

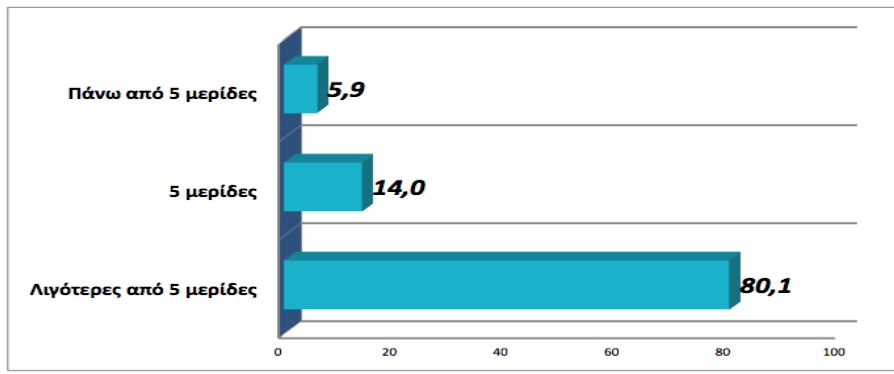
ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ:

Κάπνισμα

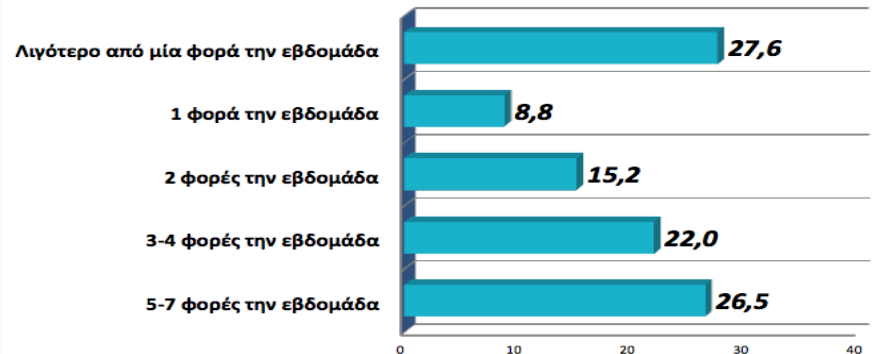

Κατανάλωση φρούτων και λαχανικών

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πόσες μερίδες φρούτα και λαχανικά τρώτε την ημέρα;
(Μία μερίδα λαχανικά είναι μία κούπα, μία μερίδα φρούτα είναι ένα μήλο, ένα πορτοκάλι κτλ.)

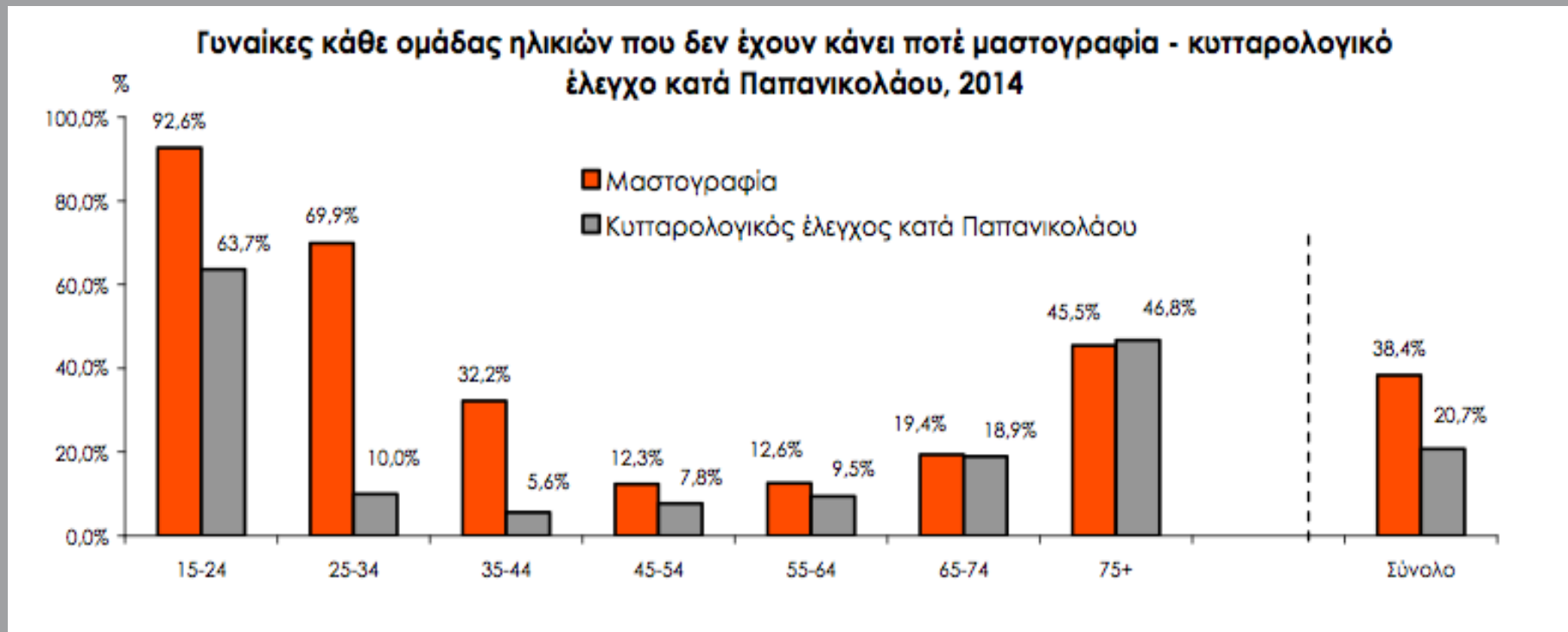

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πόσες φορές την εβδομάδα έχετε έντονη σωματική δραστηριότητα*;
(* Π.χ. στη δουλειά, το σπίτι, στον ελεύθερο χρόνο σας, έχετε δραστηριότητα που σας κάνει να αναπνέετε πολύ πιο γρήγορα και έντονα και που διαρκεί τουλάχιστον 10 συνεχόμενα λεπτά.)

- H+W survey, GR. Τομέας Οικονομικών της Υγείας, ΕΣΔΥ

2. Εστίαση στον προσυμπτωματικό έλεγχο

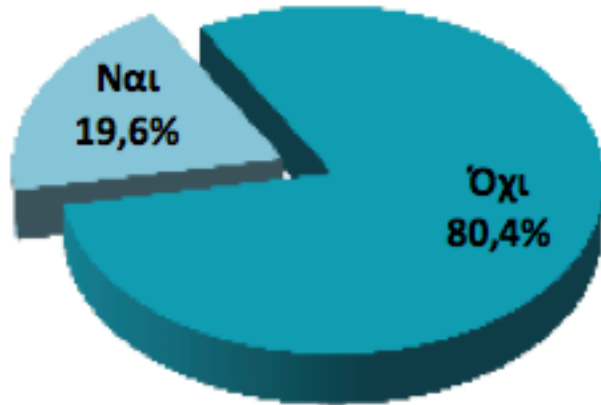

- ΕΛΣΤΑΤ 2015

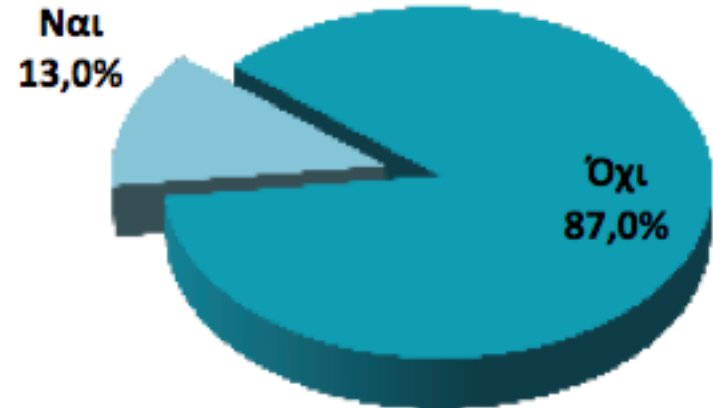
3. Εστίαση σε παρεμβάσεις διατήρησης της υγείας

- Ακρογωνιαίος λίθος: εμβολιασμοί ενηλίκων

Εμβολιασμός τον τελευταίο χρόνο με το εμβόλιο της γρίπης

Εμβολιασμός τα τελευταία πέντε χρόνια με το εμβόλιο του πνευμονιοκκόκου

- H+W survey, GR. Τομέας Οικονομικών της Υγείας, ΕΣΔΥ

4. Σε περίπτωση νόσησης, εστίαση στην ορθή διαχείριση του νοσήματος

- Ένα ποσοστό της χρόνιας νοσηρότητας είναι αναπόφευκτο
- Η διαχείριση του νοσήματος και η επίτευξη/διατήρηση των θεραπευτικών στόχων είναι μέγιστης σημασίας
 - Από πλευράς νοσηρότητας
 - Από πλευράς δαπάνης (πολλαπλά αποτελέσματα από την εγχώρια και διεθνή βιβλιογραφία)
- Η άρση των εμποδίων πρόσβασης στη φροντίδα, η συνέχεια της φροντίδας και η συμμόρφωση στην αγωγή είναι τα βασικά σημεία της ορθής διαχείρισης

Ορισμένα συμπεράσματα

- Βασικό πρόβλημα και βασικός παράγοντας σχεδιασμού των υπηρεσιών υγείας για το μέλλον: χρόνια νοσηρότητα
- Βασική απειλή για το σύστημα υγείας (σήμερα και στο μέλλον): επιδημιολογική μεταβολή + περιστολή στη δαπάνη υγείας
 - + περιστολή του “κοινωνικού κράτους”???
- Ανάγκη για παραγωγικές λύσεις, έξω από τα συνηθισμένα

Ορισμένα συμπεράσματα

- Η απάντηση ενδεχομένως βρίσκεται στις παρεμβάσεις οι οποίες επηρεάζουν τα «έτη με υγεία»
- Η συμβολή του συστήματος υγείας, μέσω παρεμβάσεων σε όρους «δημόσιας υγείας» είναι καθοριστική
 - Παράλληλα με την ατομική δράση (κλινικό σώμα και ασθενείς)
- Το ζήτημα δεν είναι εύκολο
 - Αλλά τα χρονικά περιθώρια δράσης είναι στενά

Σας ευχαριστώ

kathanasakis@esdy.edu.gr

k.athanasakis@gmail.com

